

להיות מנהל בית-ספר, או מהנדס, או משהו כזה.

ואז אמרתי, למי שהייתי צריכה להגיד, שאתעניין בגורלו של הצעיר, אבל רק בתנאי שהוא ישמע בקולי ולא יידרדר. לא יעשן סמים, ויסכים ללמוד בכלא. ניסים הקשיב לדבריה של חיה וולקר בסגנון רשמי, הבטיח להיות ילד טוב להבא, ואז הודיעה לו רעיית ראשיהעיר כי תבקש חנינה עבורו. לצורך זה הוקם "הוועד הציבורי למען ניסים לביא" ור' גוייסו בעיר בתים תושבים אמידים, כגון קבלנים ומנהלי-חברות.

על-מנת להרגיע ולעודדו, הוגשה מייד בקשה לנציבות שירות בתי-הסוהר, ל-העבירו לכלא באר-שבוע, שם מצויים חדרים מיוחדים, בהם יכולים האסירים ל-התייחד עם נשותיהם.

מי אתה,

ניסים לביא?

מי הוא הצעיר, שהצמרת המיפלגתית של בתים נחלצה לעזרתו, כאיש אחד?

היה זה באחד מימי סוף שנת 1971. הר שעה היתה 7.55 בבוקר, כאשר הובא מישי-לוח-הכסף היומי לסניף בנק לאומי ב-ראשון-לציון. כאשר פתח סגן מנהל-הבנק

לביא בדרך לכלא

את הכספת, שמונה דקות מאוחר יותר, זינקו פנימה, דרך הכניסה האחורית, ארבי עה שודדים רעולי-פנים וחמושים.

אחד החל ממלא בכסף את השקים הרי-קים שהביא עימו, שני חיפה עליו בעוזי דרוך, שלישי איים בנישקו על גבר ואשה שלקח כבני-ערובה, ורביעי איבטח את הכניסה הראשית. תוך שלוש דקות הם הכל, והרביעייה יצאה במרוצה אל הגיפ שהמתין בחוץ. שני שומרי-פרדסים שישבו בבית-קפה סמוך שלפו את אקדחיהם ו-פתחו באש. השודדים השיבו אש, ואחד השומרים נפצע בראשו.

הגיפ נעלם מן העין, ועימו ארבעה השודדים והשלל: רבע מיליון לירות. היה זה שוד חסר-תקדים כימעט בהיסטוריה-ההפשע הישראלית, והמשיטרה כולה הת-גישה לפעולה. תוך שלוש שעות כבר בוצע המעצר הראשון.

כז נפלו בידי המיטטרה ניסים לביא (אז בן 21) מבתי-ס. וחבריו אורי מיוזחי, רחמים הויש, חיים חאדי ובן חורידווידי (שהיה לאחר-מכן עדי-המלך במישפט נגד חבריו).

שמונה-עשר יום לאחר השוד גילתה הר מיטטרה את השלל, ואת נישקם של השוד-דים. היה זה יום-הג. סוף-סוף נתפס ניסים לביא, "על חס". מאחוריו היתה כבר שרשרת ארוכה של מעצרים: 23 תוך שנה אחת, ביניהם מעצרים על חשד בשוד ורצח. אך מדי הגיעו לבית-המישפט, בכל אחד מהמקרים הללו, שוחרר ניסים מחוסר הוכחות.

בפני שופטי בית-המישפט-השלוש בתל-אביב תיארו חוקרי-המיטטרה את ניסים לביא כ"ראש כנופיה ששע אלימה, מנהיג כנופיה, הסיציליאני" (היא כנופיה בתל-אביב מסוכן לציבור, המסוגל לחסל אדם כמו נזב). המסוכנים שבפושעי תל-אביב נמנעים מלהתגשע עימו. כשהוא חושד במישהו בכגידה — הוא נוקם ב"אכזריות".

ניסים לביא כפר באשמת ההשתתפות בשוד, אך בתי-המישפט המחוזי בתל-אביב מצא אותו אשם, ושלח אותו לכלא לתקופה של 17 שנה.

אשתו, אותה נשא בהיותו אסיר, עוד לפני פרשת השוד בבנק לאומי בראשון-לציון, הבטיחה לחכות לו. בנג, ציון, גולד כאשר היה אביו כבר בכלא.

לא כדאי

לשאול שאלות

חיה וולקר, אשת ראשיהעיר, נרתמה במרץ למיבצע הצלתו של ניסים לביא. נסיון להציל אדם שהתדרדר לחיי-פושע — הוא דבר יפה, הראוי לשבח. אבל כשי-נסיון זה נעשה בידי אשת פוליטיקאי הר מודה בכך שחברי הפושע הבטיחו תמורה פוליטית — זוהי תופעה המעוררת דאגה. היא עצמה יודעת מה היא רוצה — וכך היתה תמיד. בצעירותה, יצאה לארצות-הברית עם 10 דולר בילבד בכיסה, עבדה ולמדה את תורת הקוסמטיקה במשך שלוש שנים. ליצחק וולקר נישאה באדיס-אבבה בירת אתיופיה, כאשר שהה שם בשליחות ממלכתית. מאז ביקרה כבר כ-20 ארצות. חיה היא דור שמיני בארץ; שני בנותיה ובנה — הדור התשיעי.

ואת ידידיה החדשים, חבריו של ניסים המסייעים בידה במיבצע-ההצלה, היא משבחת בכליפה. "הם מאד עדינים", היא אומרת. "הם לא יגועו בדבר בעל-ערך ב-בית, לא יסתובבו בדירה, כמו שעושים האנשים המכובדים. הם מעריכים מאד את הכבוד העצמי, ואי-אפשר לקנות אותם ב-כסף."

והם גם מאד נאמנים. כשניסו להדיח את בעלי מראש-ההעיר, הציעו האנשים האלה לעזור לו, לטפל באלימות בגורמים האלה שעשו לו צרות. אבל בעלי לא רצה אפילו לשמוע על זה. אחר-כך הם באו אלי, ושאלו אותי: תגיד, בעלך משוגע? אבל בעלי הוא פשוט לא כזה. מי שהשתמש באלימות היה ראשיהעיר הקודם, רוט-שילד.

אחד המכירים החדשים שלי" מספרת חיה וולקר, "הוא בחור בן 24, נכה שנפגע בתאונה בהיותו חייל צה"ל. הבחור הזה לקח אותי פעם, להראות לי מקומות-מיפוש של גברים וגשים השייכים לעולם התחתון. הוא גם סיפר לי דברים שזיעזעו אותי, על חייהם של חבריו."

התוצאה היתה שאחרי זה לא יכולתי לישון בלילות. אני משוכנעת שמישהו צריך לעזור להם, אבל איך? סידרתי עבור הבחור תזה עבורה, הודעתי לו שיוכל ל-התחיל מייד לעבוד כמלצר.

"הוא תפס אותי ביד ושאל: את צוחקת ממני? אני לא אעבוד כמלצר! הוא היה רגיל להרוויח תוך יום 300 ל"י, ולבזבז אותן מייד. פעם, כשחזר ממאסר בבית הכלא, גילה לי הבחור: אנחנו כוח בכלא הזה. שני-שליש מהבחורים הם מבתי-ס, ורק שליש אחרים."

"בבתי-ס יש הרבה מיטטחות שבניהן נמ-צאים בכלא. שוטר אחד סיפר לי — מגלה חיה, שכ-170 מחושבי העיר נמצאים כעת בבתי-סוהר שונים. כדי להבין, יש לדעת שלבתי-ס פוגו מיטטחות מיפו ומסלמה. יש שם מיטטחות עם 12 ילדים."

"גם אני רציתי שיתנו לי 12 ילדים. כתר-צאה ממילחמת יום-הכיפורים איבדתי ילד, כשהייתי בחודש השישי."

כאשר נשאלה חיה וולקר מה ידוע לה על השמועות שחבריו-לכנופיה של ניסים לביא ממשיכים לקבל הוראות מהבוס שלהם, אף שהוא יושב מאחרי סורג ו-ברית, ועל כך שכנופיה בתי-ס מוסיפה לפעול תוך קשר הדוק עימו, השיבה: "אני לא מציעה לאף אחד להכניס את האף שלו בעניינים האלה. הם לא אוה-בים את זה."

במדינה

תביעות

מחירים של חיים

בעיקבות תאונה טראגית אודין

מיטטרה-הביטחון למסור חומרי

עדות — והוגשה תביעת

הפיצויים הגדולה בתולדות המדינה

ההתפוצצות הפתאומית החרידה את הר מיפעל. לעיני עובדי התעשייה הצבאית, שמהירו למקום לשמע הנפץ העז, ניגלה מחזה מחריד.

חברס-לעבודה, אברהם טראוב, שהועף ממקומו למרחק, היה מוטל על הריצפה

פיצויים נגד מיטטרה-הביטחון. התביעה הגדולה ביותר. התביעה הראשונה שהגישו עורכי-הדין שלו, אמנון זיכרונני ואלי זוהר, עמדה על 800 אלף לירות. בשבוע שעבר הגדילו אותה ל-1.700.000 (!) מיליון ושבע-מאות אלף לירות (1.700.000!) הפרקליטים טוענים כי טראוב לא קיבל במקום-עבודתו ציוד-מגן, כנדרש. הוא עבד כנגדים רגילים, כשהוא חבוש כובע-טמבל. המעבידים טוענים, לעומתם, כי טראוב קיבל ציוד-מגן, בגדים חסיני-אש וקסדת-מגן מיוחדת, אך לא השתמש בהם בעת שאירעה התאונה. טראוב עצמו טוען שציוד מעין זה לא היה כלל בנמצא ב-מקום.

כאשר ביקשו עורכי-הדין את חומר הר

תמונות השבוע

"רק לשוטרים מותר", פלט עובד-אורח ביום הרביעי האחרון, כאשר נזירת-מיטטרה מסוג, "פורד אסקורט" נעצרה ליד מוכרת-התירס הניצבת ליד קולנוע, "תל-אביב" בתל-אביב, בקרן הרחובות פינסקר וביזנצ'ון, ענתה עם שניים מגדולי הר המירכבה (בתמונה למעלה), כששלוש השוטרים היושבות בתוכה (סמלת יושבת ליד החנה) קוראות למוכרת, ומזמינות שושה קינחיתירס. אפילו צפירתו של נהג אמין שנעצר מאחרי הניידת, אשר חסמה את נתיבו, לא הפריעה לשוטרים להמתין עד שהמוכרת הביא להן את התירס, תשוב ותביא את המימלחה. אחר כך חזרו לזווג (השוטרת כמושב האחורי עם קנחיתירס ביד), ורק אז החלה תחנתה לנסוע, כשביד אחת היא אוזנות כחנה ובאחרת בתירס.

מסקנות, אותו צברה ועדת-החקירה שמונ-תה עליידי מיטטרה-הביטחון לחקור את המקרה — נענתה בקשתם בסירוב מוח-לט.

מצויידים בסירוב זה, פנו אל בית-המישפט המחוזי בתל-אביב, השיגו שם צו, שאותו הוציא השופט יצחק רווח, המחייב את מיטטרה-הביטחון למסור לידי זיכרונני וזוהר את חומרי-העדויות של ועדת-החקיר-רה.

הקרוב על תביעת-הפיצויים הגדולה ביר-חר שהוגשה אייפסם במדינת ישראל עור-מד להתחדש בימים אלה, במלוא עוזו. בהחלטה שתקבל, אין ספק שלמראהו של אברהם טראוב, כיום, יהיה מישקל רב.

בערימה חסרת-צורה, כאבן שאין לה הופ-כין. לא נותרה תיקווה רבה לחייו. טראוב (50) נשוי ואב לבת, עלה לארץ ב-1962, מנורוגיה. הוא החל לעבוד ב-תעשייה הצבאית כפועל, עד שאירעה הר תאונה הטראגית, לפני ארבע שנים. מצבו היה נואש. אך הוא נותר בחיים — אם אפשר לכנות זאת כך. חצי גופו נשרף כליל, ידיו הפכו מקלות-יעץ יבשים. חסרי-תנועה, והוא התעורר, הוא אינו מסיר גל לעשות עוד דבר לבדו, ויהיה תלוי ב-חסידי אחרים עד יומו האחרון. משך שלוש שנים רצופות שכב בבתי-החולים שונים, ועבר כ-30 ניתוחים. אך משיצא מבית-החולים, לפני כשנה, הגיש טראוב תביעת-